

MIJN KIND WORDT VOLWASSEN

Waar moet ik als ouder aan denken – hoe kan ik ondersteunen ?

De zorg voor en revalidatie van patiënten met cerebrale parese (= CP) is de laatste jaren aanzienlijk verbeterd, waardoor de volwassen patiëntenpopulatie groeit. Vele jongeren groeien op tot zelfstandigheid, andere hebben iets meer ondersteuning nodig. Voor ouders niet altijd gemakkelijk om te weten waar je ondersteuning kan vinden voor jezelf en je jongvolwassen kind.

HET MULTIDISCIPLINAIR TEAM VAN HET CP
REFERENTIECENTRUM KAN U INFORMEREN EN
ONDERSTEUNEN BIJ ENKELE BELANGRIJKE
STAPPEN NAAR ZELFSTANDIGHEID OP VLAK VAN
WONEN, WERKEN, VRIJE TIJD, ... AARZEL NIET
OM DIT MET HEN TE BESPREKEN.

1. Mijn kind wordt (grotendeels) zelfstandig.	2
Wonen.....	2
Werken	3
Leren autorijden.....	5
2. Mijn kind blijft (grotendeels) zorgafhankelijk.	5
Wonen en dagbesteding.....	5
Zorgvolmacht.....	6
Bewindvoering	6
3. Nuttige links en informatie	8
4. Contact	8
Initiatief CP ouderproject	8
Meer informatie.....	8

1. Mijn kind wordt (grotendeels) zelfstandig en interesses veranderen.

Er komt een moment dat de jongvolwassenen de volgende stap zetten in zelfstandigheid waardoor er mogelijks nood is aan aanpassing of extra ondersteuning in de woonvorm of op het werk.

Voor omschakeling kinderen naar volwassenen voor wat betreft tegemoetkomingen verwijzen we naar het document "Sociale voordelen en tegemoetkomingen"

Wonen

Reguliere woonmarkt

De noden van personen met een handicap zijn heel verschillend. Sommige personen met een handicap moeten terugvallen op permanente opvang in een voorziening. Maar anderen kunnen perfect zelfstandig wonen. Personen met een handicap kunnen onder bepaalde voorwaarden aanspraak maken op financiële steun om een woning te huren.

Als persoon met een handicap kan men via VAPH vaak ook financiële steun krijgen om de woning aan te passen aan de noden. Met het systeem van de persoonsvolgende financiering kan de nodige zorg ingekocht worden.

Meer info: [Zelfstandig wonen met een handicap](#)

Begeleid zelfstandig wonen

Diensten voor begeleid zelfstandig wonen ondersteunen jongeren die zelfstandig willen wonen. Hier zijn verschillende woonvormen en types ondersteuning mogelijk.

Bij begeleid zelfstandig wonen helpt een begeleider de jongere bij alle praktische zaken.

Meer info: [CAW woonanker](#) en [Vlaamse overheid](#)

Werken

Werken is meer dan geld verdienen. Werken is ook sociaal contact, bijleren, iets betekenen voor anderen, je sterktes gebruiken, waardering krijgen, vrienden maken, houvast in je planning, gezond blijven, inclusie en zoveel meer. We moedigen jongvolwassenen met CP aan om na te gaan wat voor hen haalbaar is op de arbeidsmarkt. Het is belangrijk om hen hierin goed te ondersteunen. Onderstaande info kan nuttig zijn om een zicht te hebben op de mogelijke opties.

[Flyer : werken loont](#)

Reguliere (betaalde) arbeid

Heel wat personen met CP komen op de reguliere arbeidsmarkt terecht en ondervinden weinig problemen. Bij anderen kan er soms wat meer ondersteuning nodig zijn, meer aanpassingen in werkregime of in werkomgeving.

De werkgever kan een premie krijgen als er een arbeidsbeperking of gezondheidsprobleem is, die invloed heeft op het functioneren in de job. Zo verhoogt men de kansen van personen met een beperking op de arbeidsmarkt. **Individueel maatwerk** vervangt sinds 1 juli 2023 de Vlaamse ondersteuningspremie (VOP). De werknemer werkt bijvoorbeeld wat trager, is vaker afwezig, heeft meer begeleiding nodig... De werkgever krijgt dan een financiële tussenkomst van het departement Werk en Sociale Economie om dit 'rendementsverlies' of de bijkomende kosten te compenseren. Er is ook begeleiding mogelijk op de werkvloer. Redelijke aanpassingen zijn een verplichting voor de werkgever, anders is er sprake van discriminatie.

Om van de VDAB het recht te krijgen op een premie individueel maatwerk kan dit enkel als de arbeidsbeperking of gezondheidsprobleem voldoet aan de [voorwaarden](#).

→ Zie ook onderaan bij nuttige links

Maatwerkbedrijven

Maatwerkbedrijven (de voormalige beschutte en sociale werkplaatsen) zijn bedrijven die mensen tewerkstellen die niet in het 'reguliere' arbeidscircuit terecht kunnen. Hun doel is sociaal, hun middelen zijn economisch. Maatwerkbedrijven moeten, net als reguliere bedrijven, rendabel zijn. Het zijn professionele bedrijven die hoogstaande producten afleveren. En voldoen aan de hoogste kwaliteitsnormen.

Wat is dan het verschil tussen een maatwerkbedrijf en een regulier bedrijf?

- Reguliere bedrijven zoeken werknemers voor hun werk. Maatwerkbedrijven zoeken werk voor hun werknemers.
- Reguliere bedrijven streven naar winstmaximalisatie. Maatwerkbedrijven streven naar een maximale tewerkstelling van personen met een beperking.

Concreet kan het gaan over mensen met een arbeidshandicap, mensen met een medische, mentale, psychische of psychosociale problematiek of langdurig werklozen die een aantal competenties zijn kwijtgeraakt. Zij hebben behoefte aan specifieke begeleiding en ondersteuning op de werkvloer.

Werk je in een maatwerkbedrijf dan krijg je ook een loon.

→ Meer info : [VDAB – maatwerkbedrijven](#) + zie ook onderaan nuttige links

Betaald werk

Betaald werk heeft invloed op integratietegemoetkoming (IT) / Inkomensvervangende tegemoetkoming (IVT)

[Aan de slag \(werken\) met een IT of IVT](#)

[Verliest mijn kind zijn tegemoetkomingen als hij/zij gaat werken?](#)

ARBEIDSTRAJECTBEGELEIDING

GTB – het Gespecialiseerd Team Bemiddeling – helpt mensen met een beperking of gezondheidsprobleem om geschikt werk te vinden en te houden. Daarnaast ondersteunen ze ook ondernemers bij de aanwerving en (re)integratie van geschikte medewerkers.

Iemand die (weer) aan het werk wil kan aankloppen bij GTB. Verwacht geen kant-en-klare jobaanbiedingen. Zij informeren en adviseren zodat de persoon die werkt zoekt, zelf keuzes kan maken. In de eerste plaats wordt er gezocht naar betaald werk op de reguliere, open arbeidsmarkt. Andere opties (sociale economie, arbeidszorg, vrijwilligerswerk) zijn alternatieven mocht dat niet haalbaar zijn.

[Wat doet GTB](#)

[Wat is Go To work?](#)

Naast GTB zijn er verschillende trajecten arbeidsbegeleiding mogelijk, die georganiseerd worden vanuit het OCMW van uw gemeente.

Eveneens nuttige info via deze link: <https://www.vlaanderen.be/werken-met-een-beperking>

Vrijwilligerswerk

Als reguliere betaalde arbeid geen optie is, dan is er de mogelijkheid om vrijwilligerswerk te doen. Mensen met een beperking hebben, net als iedereen, talenten en kwaliteiten die zeer waardevol zijn voor het vrijwilligerswerk. Vrijwilligers zijn erg belangrijk in onze samenleving. Door hun inzet in de sport, de zorg, het onderwijs, de culturele sector of de welzijnssector kunnen activiteiten en taken waar geen of minder geld voor is, toch doorgaan.

Er is geen wettelijk maximum aan het aantal uur dat mensen als vrijwilliger mogen werken. Dit betekent dat mensen zoveel uren vrijwilligerswerk kunnen doen als ze willen of kunnen. Het is wel belangrijk om rekening te houden met eigen grenzen en met het feit dat vrijwilligerswerk 'vrijwillig' is. Eveneens opgelet, want als de vrijwilligersvergoeding hoog oploopt, wordt dit belast. Dit kan eveneens invloed hebben op IT/IVT.

In het algemeen gelden de volgende voorwaarden voor vrijwilligerswerk:

- Het is in het algemeen belang of in een bepaald maatschappelijk belang.
- Het is niet bedoeld om winst te maken.
- Het komt niet in de plaats van een betaalde baan.

Vrijwilligerswerk is geen betaalde arbeid. Vrijwilligers mogen wel een onkostenvergoeding ontvangen, maar volgens strikte regels.

De arbeidsmarkt voor personen met een beperking (inforamiddag 22/4/2023)

- [FOD wat zijn mijn rechten ?](#)
- [Heeft iemand mijn grenzen gezien ?](#)
- [De drempels op mijn zoektocht naar werk](#)
- [Wat kan ik voor u betekenen als jobcoach ?](#)

Leren autorijden

Zich kunnen zelfstandig verplaatsen is ook voor volwassenen met CP een belangrijk aspect in de sociale participatie. En de mogelijkheid om een rijbewijs te behalen is iets wat voor vele jongeren toch een grote wens is.

Heel belangrijk hierbij is, dat elke CP patiënt die een functionele beperking ervaart en zijn rijbewijs wil behalen, langsgaat bij [CARA](#). Je dient hiervoor steeds zelf het initiatief te nemen. De huisarts of een arts van het CP referentiecentrum zal je dit zeker melden en kan hiervoor de nodige documenten invullen.

De gevolgen van cerebrale parese (maar vb. ook epilepsie) kunnen soms zorgen voor een verminderde functionele vaardigheid, en mogelijks belemmeren om op een veilige manier een voertuig te besturen.

Het CARA (rijgeschikheidscentrum) zal uw rijgeschiktheid beoordelen en u eventueel een rijgeschiktheidsattest overhandigen. Op het attest van rijgeschiktheid kunnen beperkingen opgelegd worden. Deze beperkingen kunnen gelden voor de bestuurder zelf (vb extra rijlessen voorgeschreven door CARA) of voor aangepaste voertuigen (vb. enkel met automatische schakeling).

[Cerebrale Parese en autorijden – presentatie](#)

→ zie ook onderaan nuttige links

2. Mijn kind blijft (grotendeels) zorgafhankelijk.

Wonen en dagbesteding

Wanneer jouw kind niet de mogelijkheid heeft om zelfstandig (begeleid) te wonen, dan zijn er vergunde zorgaanbieders die aangepaste zorg en ondersteuning kunnen bieden. Dit wordt uiteraard voor een groot stuk bepaald door de (medische)zorg en omkadering die jouw volwassen

kind nodig heeft en waar deze geboden kan worden. Maar ook het eigen welbevinden als ouder, jouw fysieke en mentale gezondheid als ouder en het gezinsleven zijn belangrijke factoren die meespelen.

Men kan er voor kiezen als ouder de zorg volledig op zich te nemen **in de thuisomgeving** al of niet met ondersteuning. (vb. thuisverpleging, gezinszorg, vrijwilligers,...).

Ook wanneer jouw volwassen kind (grotendeels) zorgafhankelijk blijft, kan het fijn zijn om een zinvolle dagbesteding buitenshuis te vinden, waar jouw kind voldoening uithaalt en dit op een plaats waar hij/zij zich goed voelt, sociale contacten heeft en met de beste zorg omringd wordt. Soms komt er ook een moment (al of niet tijdelijk) waarbij je de zorg uit handen moet geven en een opvang overdag en/of 's nachts, buiten de thuisomgeving nodig is. Dan kan je terecht bij [vergunde zorgaanbieders](#).

Een vergunde zorgaanbieder kan volgende ondersteuning aanbieden:

- [dagondersteuning](#)
- [woonondersteuning](#)
- [individuele psychosociale begeleiding](#)
- [individuele praktische hulp](#)
- [globale individuele ondersteuning \(PVB\)](#)
- [begeleid werken](#)
- [oproepbare permanentie](#)

Er zijn ook heel wat kleinschalige initiatieven waar een aantal (jong)volwassenen met een beperking wonen, samen met een 'zorgkoppel' dat de zorg organiseert. → zie ook onderaan 'lijst vergunde zorgaanbieders'

Zorgvolmacht

Dit is een buitengerechtigde maatregel, je zoon of dochter moet wilsbekwaam zijn om deze maatregel kunnen op te stellen. Via een zorgvolmacht kan je kind aan anderen het recht geven om samen met het vermogen te beheren of beslissingen te nemen. Je kind bepaalt samen met betrokkenen welke afspraken er gemaakt worden. De afspraken van de zorgvolmacht, kunnen worden opgesteld in een onderhandse akte of een notariële akte. Bij deze laatste kan de notaris ondersteunen in het opstellen van de zorgvolmacht.

Bewindvoering

Wanneer je kind 18 jaar wordt, beschouwt de wet hem als een volwassene, met alle rechten en plichten. Dit is ook zo wanneer je dochter of zoon een aandoening heeft. De wet beschouwt meerderjarigen in staat om hun eigen goederen te beheren. Is je zoon of dochter minder in staat om beslissingen hieromtrent te nemen? Heeft hij of zij begeleiding nodig bij het nemen van deze beslissingen op financieel en persoonlijk vlak? Dan heb je als ouder de mogelijkheid om bewindvoering aan te vragen. Dit is een ingrijpende maatregel, en is een juridische bescherming op maat van en met respect voor je kind.

Het is de vrederechter die de bewindvoerder aanstelt, bij voorkeur iemand van de familie. Wanneer dit niet mogelijk is om één of andere reden zal hij een professionele bewindvoerder aanstellen.

Een bewindvoerder neemt **beslissingen** over **goederen of over de persoon zelf**, dit steeds in het belang van deze persoon.

De vrederechter kan dus bepalen of de bescherming enkel voor de persoon nodig is of enkel voor de goederen. De bescherming kan ook gelden voor de persoon én voor de goederen.

De rechter zal ook bepalen of de beschermde persoon enkel **bijstand** nodig heeft, of, als dat niet volstaat, ook **vertegenwoordiging**.

- **Bijstand** houdt in dat de beschermde persoon **zelf de handeling stelt, maar niet zelfstandig**: de bewindvoerder moet akkoord gaan (meestal door mee te tekenen of door vooraf zijn toestemming te geven).
- **Vertegenwoordiging** houdt in dat de bewindvoerder optreedt **in de plaats van** de beschermde persoon.

Bewindvoering persoon

► *Vb. persoon: uitoefening ouderlijk gezag, huwen, verblijfplaats kiezen, enz.*

Bewindvoering goederen

► *Vb. goederen: schenking aanvaarden, lening aangaan, goederen vervreemden, enz.*

Uitvoering patiëntenrechten

De bewindvoerder over de persoon heeft meestal ook een belangrijke rol op vlak van uitoefening **patiëntenrechten**. Soms kan dit echter ook een andere persoon zijn. Belangrijk is om hier duidelijke afspraken rond te maken en de gezondheidsbeoefenaars hiervan te informeren om misverstanden te vermijden.

Deze rechten zijn vastgelegd in de wet op de patiëntenrechten uit 2002. Meer informatie over uw patiëntenrechten kunt u vinden via de [website van de overheid](#).

Wanneer de patiënt niet in staat is om zijn rechten zelf uit te oefenen dan kan uw [vertegenwoordiger](#) dat in uw plaats doen. Deze persoon is:

1. ofwel door u aangesteld
2. ofwel door de vrederechter als bewindvoerder
3. ofwel via het wettelijke cascadesysteem van familieleden tot en met de tweede graad

3. Nuttige links en informatie

- Gezin en handicap: [bewindvoering](#)
- Familiale bewindvoerders – in deze brochure geven de Koning Boudewijnstichting en de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat een antwoord op veelvoorkomende vragen. [Download de praktische gids voor familiale bewindvoerders](#)
- Bewindvoering – nieuw statuut – hoe jezelf en je vermogen beschermen wanneer je het niet (meer) alleen kan? – de [brochure bewindvoering](#) legt helder uit wat je moet weten.
- [Praktische gids voor familiale bewindvoerders](#)
- [Flyer individueel maatwerk](#)
- [Vind een maatwerkbedrijf](#)
- [Verloop rijgeschiktheidsonderzoek CARA](#)
- [Medische vragenlijst aanmelding CARA](#)
- [Lijst Vergunde zorgaanbieders](#)
- [VAPH – wonen met een handicap](#)

4. Contact

Initiatief CP ouderproject

CP referentiecentrum UZ Leuven in samenwerking met Magentaproject en de oudervereniging Cpinfo.be

Meer informatie

Heidi Devolder - tel. 016 33 85 03 - e-mail: heidi.devolder@uzleuven.be